

determination of the metaphoric meaning of a number of proverb units. National-cultural elements of the semantics of a proverb may be expressed through images of reinterpretation, metaphORIZATION, semantic shift of a fauna lexeme.

Originality. Words-images as key units of paremic complexes reflect the conception of the world inherent to a people, national coloring connected with humor, irony, sometimes grotesque. The same attributes are the most widely spread for its ideographic synonymy, while the combinability of variable synonyms with specific attributive words may not coincide. The investigation of the combinability of variants of lexical and semantic field of fauna names makes possible the consideration of variability as a manifestation of contextual synonymy of certain syntactic constructions: words close by meaning are interchangeable and have equal meaning in some constructions and are not synonymous in others. A number of case studies allows for the establishment of references to fauna which are contained in the proverbs with the animal component, both explicitly through the figurative names of animals, as well as implicitly through the following indications: names of animal body parts, terms related to the keeping of animals, names of places where animals live, sounds typical of animals and others. Componential and frame analyses of the language units under study have resulted in the elaboration of the typology of the conceptual models that underline Ukrainian zoosemisms as well as the contrastive classification of features for comparing human beings with animals.

Conclusion. There is evidence that a change in the main functions of zoosemisms entails a conceptual re-categorisation which lies in a conceptual shift of the input concept ANIMAL from one category to another. This process assumes its material form in derived zoosemisms. The pragmatic potential of zoosemisms is also defined. Lexical and other language means convey specific for each ethnos psychological and behavioral archetypes, which in their entity reflect generalized features of the national "soul". As many researchers believe Ukrainian psychic structure is distinguished by its emotional and sensual character, sentimentality, lyricism. Basing on scientific sources one can state the "Ukrainian world" is more emotional in comparison with others. Proverbs the names of animals reflect the experience in investigating the surroundings by numerous generations through centuries, and enable to perceive the peculiarities in the national Ukrainian mentality, regarding the conceptual and lingual, as well as scientific and naïve world views, to explain the special ethnic part in the lingual interpretation of the world.

Keywords: language picture of the world; proverb; metaphor; prototype; stereotype; symbol; zoonym.

Надійшла до редакції 1.09.16

Прийнято до друку 12.10.16

УДК 81'367.7:81'271.12

ХАРЧЕНКО Світлана Василівна,
кандидат філологічних наук, доцент,
заступник декана гуманітарно-
педагогічного факультету
Національного університету біоресурсів
і природокористування України
e-mail: Lucynka@ukr.net

ФУНКЦІЙНО-КОМУНІКАТИВНИЙ АСПЕКТ ВИВЧЕННЯ МОВНОЇ НОРМИ

У статті з'ясовано, що зміна лінгвістичної парадигми [1] із структуралістської (таксономічної) на функційно-комунікативну [2] вплинула на визначення сутності мовної норми, а також розглянуто наявні класифікації мовної норми з функційно-комунікативного погляду. Установлено, що на сьогодні не створено типології мовної норми. Мовну норму класифікують за такими ознаками: корелятивність мовному рівневі, ступінь обов'язковості та можливість/наявність варіантів, форми існування мови. Оскільки ієрархію мовної норми не вибудовано і з об'єктивних причин, запропоновано класифікувати мовну норму за блок-фасетом.

Ключові слова: система, мовна норма, функційно-комунікативний аспект, синтаксична конструкція, наукова парадигма дослідження.

Постановка проблеми. Одним із центральних лінгвістичних понять є норма, яка належить до тих мовознавчих проблем, що постійно перебувають у центрі уваги

науковців, письменників. Питання нормалізації мови, тлумачення мовної норми, критерії, її методології вирішують по-різному, залежно від теоретичних поглядів дослідників, суспільних запитів, історично-політичних умов функціонування мови тощо. Витлумачення норми, її статусу, обсягу, меж, видів принципово важливе для характеристики особливостей функціонування мови в сучасному дискурсі.

Загальне зміщення вектора аналізу мовних одиниць різних рівнів, аналізу мови як знакової системи із структурної до антропоцентричної парадигми спричинює використання функційного та прагматичного підходів. Функційно-комунікативний підхід у своїй основі, з одного боку, має вихідні положення структурного підходу (мова – структурована система знаків), а з іншого, визнає систему рухливою, змінюваною тощо (знаки мови функціонують для задоволення комунікативних потреб мовців).

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Прийнято вважати, що зацікавлення мовознавців функціонуванням мовних одиниць¹ у процесі комунікації починається із 60-их рр. ХХ ст. Однак основні напрями розвитку функційного підходу до вивчення мовних явищ були закладені наприкінці ХІХ ст. і пов'язані з іменами таких мовознавців, як В. фон Гумбольдт, О. Потебня, І. Бодуен де Куртене, Ф. де Соссюр та ін. Напр., В. фон Гумбольдт розглядав кожну мову як самодостатню замкнену систему, не як дану, стабільну, а постійно творчу, як діяльність, що виражає «глибинний дух народу» [1, с. 69–80], тобто мова розвивається не стрибкоподібно, не феноменально, а поступово в індивідуальних виявах.

Інтенсивний розвиток функціоналізму в лінгвістиці позначився розробкою проблем мовної норми, співвідношення мови, системи, узусу, функції мовних одиниць (О. Єсперсен, Б. Гавранек, С. Карцевський, В. Матезіус, М. Пилинський, Г. Яворська, Р. Якобсон та ін.), функційної морфології і синтаксису (Н. Арутюнова, А. Бондарко, І. Вихованець, Г. Почепцов, К. Городенська, І. Завальнюк, А. Загнітко, Г. Золотова, М. Пещак, М. Плющ, Н. Слюсарева, І. Сусов, В. Шинкарук, К. Шульжук), функційної семантики (Н. Арутюнова, С. Єрмоленко, Л. Кудрявцева, О. Тараненко), функційної ономазіології (Ф. Бацевич), функційної дериватології (Ж. Колоіз).

Мета пропонованої розвідки $\square$ з'ясувати особливості вивчення мовної норми у функційно-комунікативній парадигмі, а також визначити релевантні ознаки мовної норми, критерії її класифікування.

Виклад основного матеріалу. Функційно-комунікативний підхід до аналізу мови і відповідно до встановлення норми через кодифікування й нормування, наприклад, наявних варіантів або актуалізації певних структурно-семантичних моделей, уможливує вивчення мовних одиниць у комунікативному процесі – міжособистісній мовленнєвій взаємодії комунікантів у різних сферах із урахуванням цільового спрямування / призначення висловлення (комунікативних намірів мовця), семантичної специфіки комунікативних актів і комунікативних систем спілкування, комунікативних ролей, фонових знань тощо.

Функційно-комунікативний підхід – поліаспектний, він поєднує в собі семантичний, лексичний, морфологічний, синтаксичний і стилістичний аспекти, а також відображає їхню взаємодію, тобто «передбачає аналіз множинностей функціональної природи мовних

---

¹Спочатку, у період панування структурного, генеративного підходів до вивчення мови, було визнано й двосторонність мовної одиниці $\square$ формальної та змістової. Але спостереження над мовним матеріалом дали підстави для висновків про те, що ідентифікують мовну одиницю не за двома ознаками, а за трьома: значення, форма, функція.

Найчастіше виокремлюють 1) генетичну (порівняльно-історичну), 2) таксономічну (структуралістську), 3) прагматичну (комунікативно-функційну), когнітивну парадигми. Навіть поверхневий аналіз наукових праць дає підстави твердити про неузгодженість у трактуванні їх кількості та якості.

У сучасних синтаксичних теоріях синтаксичні концепції, підходи, конструкції інтерпретують поєднуючи, крім інших, функційний і комунікативний (прагматичний) параметри. Засади функційно-комунікативного (як окремо, так і в поєднанні) підходу в зарубіжному мовознавстві дещо інші, ніж в українському. Розлого про це подано, напр., у [2, с. 44–50, 98–122].

одиниць, ґрунтуючись на їхній семантиці, структурі» [2, с. 114]. На думку А. Загнітка, під час переходу від системи до тексту постають активні ґраматика (ґраматика мовця), і тут встановлюються норми вжитку [2, с. 97].

Застосування функційно-комунікативного аспекту до вивчення мовних одиниць дало підстави М. Пилинському визначити основні тенденції змін мовної норми, що полягають у такому: 1) норми функційних стилів характеризують як взаємопроникні; ця взаємопроникність розширює спільний лексичний, фразеологічний, синтаксичний тощо фонди; 2) норми усної і писемної мови зближаються, «варіанти писемної мови в першу чергу сприймаються як нормативні і поширюються в розмовній мові»; 3) «норми сучасної літературної мови дедалі більше спираються на книжні стилі»; 4) «триває дальша вузька стилістична спеціалізація варіантів, особливо регіонального або діалектного походження» [3, с. 54–56].

Праці Н. Арутюнової, А. Бондарка, Т. Булигиної, М. Вінтоніва, І. Вихованця, В. Гака, А. Загнітка, Г. Золотової, Ж. Колоїз, О. Кубрякової, О. Падучевої, М. Скаба, С. Шабат-Савки, Н. Шведової, К. Шульжука та інших мовознавців розвивають і поглиблюють функційно-комунікативний підхід, стимулюють подальші дослідження в цьому напрямкові.

Найпридатнішим цей підхід виявився для вивчення висловлення, що завжди має певне комунікативне значення. Передавання та сприйняття цього комунікативного значення й забезпечує реалізацію основної функції мови – бути засобом комунікації. Зрештою «з комунікативною функцією найтісніше пов'язаний синтаксичний лад мови як той рівень (найвищий), який реалізує спілкування» [4, с. 194].

Перші спроби класифікування мовної норми з функційного погляду або з урахуванням елементів функціонування мовного явища належить Б. Гавранеку, А. Єдлічці, Е. Косеріу та ін. Результати досліджень на основі функційно-комунікативного підходу уможливило виокремлення а) міжрівневих норм (лексико-стилістичних, морфолого-стилістичних, синтаксично-стилістичних, стилістико-орфоепічних, стилістико-акцентологічних тощо) і б) функційно-диференційних норм (загальномовні, стилістичні).

Інші класифікації співвідносять норми з різноманітними формами існування мови. Напр., В. О. Виноградов розрізняє епінорму (норма кодифікованої літературної мови) та різні алонорми² [5], згодом поділивши їх на квазінорми (елементи ідіолектів), топонорми (норми властивих локальним варіантам літературної мови), стратонорми (норми соціолектів чи мов для спеціальних цілей, що містять підмови наукові, технічні, економічні, суспільно-політичні [6, с. 262–263].

Із погляду функціонування самої мовної норми, а точніше, за ознакою «ступінь обов'язковості / можливість варіантності» розрізняють норму імперативну (обов'язкову, загальну, безваріантну, пов'язану зі структурою мови) і диспозитивну (приймає і дозволяє варіанти, стилістично марковані або нейтральні). Імперативні норми змінюються разом з мовою; диспозитивні — уточнюються, видозмінюються чи їх скасовують під час нормалізації (кодифікації) [7]. Напр., узгодження між означуванням і означенням, координування підмета й присудка, види підрядного зв'язку тощо належать до імперативних норм, а способи вираження спонукального значення (спеціалізовані й неспеціалізовані форми), синтаксем тощо ∇ до диспозитивних. Зарахуванню того чи того мовного явища до юрисдикції імперативної або диспозитивної норми, як і самій мовній нормі, притаманна динамічна стабільність.

Уважаємо, що імперативна норма в певних конкретних випадках може діяти в межах диспозитивної норми. Передусім маємо імперативні приписи в межах диспозитивної

---

² Додаймо: термінологія, що нею скористався дослідник для називання понять, створена за аналогією до терміноназв, уживаних у фонетиці (фонології), лексикології, морфології: фонема – алофон, лексема – алолекс, морфема, морф – аломорф.

норми тоді, коли йдеться про міжрівневу актуалізацію відповідної структурної моделі (граматичної форми, синтаксичної конструкції), що традицією другої половини ХХ ст. закріплена як іманентна ознака за конкретним стилем. Напр., розщеплені присудки, пасивні конструкції, аналітичні форми ступенів порівняння прикметників, прислівників, клішовані (фразеологізовані) речення – диференційні ознаки офіційно-ділового стилю, непрямий порядок слів у реченні та словосполученні притаманний конфесійному. Стилістична, наприклад, імперативність³ у межах диспозитивної норми застосовна й для варіантного керування: *позиватися на кого-небудь, до кого-небудь* (офіційно-діловий стиль) – *позиватися проти кого-небудь* (інші стилі).

На жаль, у щоденній мовній практиці спостерігаємо неправомірний перехід імперативної норми в диспозитивну, що відбувається через браковного чуття, мовних знань і, як наслідок, українсько-російської інтерференції. Напр.: синтаксичні конструкції «йти по воду / по гриби» і «йти за водою / за тобою», що мають спільну сему 'рухатися' (цю сему мовець ідентифікує, «зчитає» і в граматичних формах «по воду», «за водою»), уживають як паралельні. Проте нормативно названі синтаксичні конструкції позначають різну комунікативну ситуацію: коли йдеться а) про мету руху, то треба вживати прийменника *по* із знахідним відмінком іменника; б) якщо ж про напрям руху, то ставимо прийменник *за* з орудним відмінком іменника. Або ще приклади:

по вулиці (1) – *на вулиці* (2), де (1) вживають, позначаючи місце руху, а (2) актуалізують для позначення місця, що на ньому перебуває предмет;

за спеціальністю (3) – *зі спеціальності* (4): пам'ятаймо, що (3) ми працюємо, а (4) здобуваємо фах, навчаємося;

близько шостої години (5) – *біля шостої години* (6), між якими (5) – нормативна форма, а (6) – девіантна;

проконсультуватися (*консультуватися*) з... (7) – *проконсультуватися* (*консультуватися*) в...: (8) вживаємо тоді, коли йдеться про обмін думками між компетентними або між більш-менш компетентними людьми, а (8) коли некомпетентна в якомусь питанні людина хоче отримати відповідь на нього в компетентної людини.

Відомі й інші класифікації мовної норми (Ю. Бельчиков, Г. Виноградов, В. Іщкович, Л. Щерба та ін.). Більшість із цих класифікацій наявні в мовознавчій науці, цікаві вузькому колові науковців (фахівців із культури мови, нормативістів, ортологів – за різною термінологією) і, найголовніше, мають обмежене прикладне значення.

Застосування функційного, а згодом функційно-комунікативного підходу до вивчення мовної норми, визнання її динамічного характеру (і в діахронії, і в синхронії⁴) відобразилося в дефініюванні мовної норми. Від потрактування мовної норми як стійкого стану (рівновага) системи на певному синхронному зрізі, фіксації мови в традиційних формах (Е. Косеріу), через одночасне ототожнення з мовною системою з погляду її обов'язковості і співвіднесення з планом функціонування мови (В. Матезіус, В. Гавранек та інші) до витлумачення поняття «норма (літературної) мови / мовна норма» як такого, що є «реальний, історично зумовлений і порівняно стабільний мовний факт, що відповідає системі та нормі мови й становить єдину можливість, або найкращий для даного конкретного випадку варіант, відібраний суспільством на певному етапі його розвитку із співвідносних фактів загальнонародної (національної) мови в процесі спілкування» [3, с. 94]. О. Селіванова визначає мовну норму як «обрані у процесі комунікативної взаємодії з числа варіантів мовної реалізації, уніфіковані, свідомо фіксовані й найбільш поширені

³Переважно, традиційно таку імперативність називають стилістичною маркованістю.

⁴Уважаємо, що динамічність норми потрібно розглядати не тільки в межах мови, але й мовлення (на всіх мовних рівнях). Адже варіантність і синонімія – вияви рухливості, змінюваності, пластичності, а отже динамічності, мови в певний конкретний момент мовлення, підпорядкований комунікативним (прагматичним) намірам мовця.

традиційні зразки (стандарти) репрезентації системи мови (засоби мови і правила їхнього вживання)» [8, с. 346].

В усталеному на сьогодні визначенні мовної норми ⁷ сукупність мовних засобів, що відповідають системі мови й сприймаються її носіями як зразок суспільного спілкування у певний період розвитку мови і суспільства [9, с. 420] ⁷ зацентровано на двох обов'язкових рисах норми: відповідність мовного знака системі та її функційно-комунікативному аспекті, де релевантною ознакою є актуалізація мовної одиниці (що мотивована функціями) в комунікативному акті (М. Бугайський, Н. Валгіна, Г. Золотова, В. Іцкович, Ж. Колоїз, А. Марковський, Я. Мйодек, Б. Норман, С. Ожегов, Л. Струганець, Н. Шведова та ін.).

Зауважимо, що функційний потенціал⁵ мовної одиниці як один із аспектів розгляду мовної одиниці у функційно-комунікативній парадигмі застосовують для кваліфікування синтаксичних (й інших видів) інновацій, кодифікування й / або відповідного маркування синтаксичних варіантів, синтаксичних синонімів. Усе це послідовно відбивають словники, граматики.

Висновки. Функційно-комунікативний підхід у вивченні мовної норми, у дослідженнях мовних явищ, мовних одиниць досі займає перші позиції. У наявних визначеннях поняття «мовна норма» дослідники апріорі вказують на дихотомію: відповідність мовного знака системі мови і функціонування в ній.

Типології мовної норми у функційно-комунікативному аспекті на сьогодні не створено, оскільки за критерії класифікування мовної норми науковці беруть різні ознаки. Тому, на наше переконання, варто укласти блок-фасетну класифікацію мовної норми, що й стане перспективою подальших досліджень.

Список використаної літератури

1. Гумбольдт В. фон. Избранные труды по языкознанию: Пер. с нем. / Общ. ред. Г. В. Рамишвили; Послесл. А. В. Гульги и В. А. Звегинцева. – М. : ОАО ИГ «Прогресс», 2000. – 400 с.
2. Загнітко А. П. Теорія сучасного синтаксису : монографія / А. П. Загнітко. – Донецьк : ДонНУ, 2006. – 378 с.
3. Пилинський М. М. Мовна норма і стиль : монографія / М. М. Пилинський. – К. : Наук. думка, 1976. – 287 с.
4. Вихованець І. Р. Нариси з функціонального синтаксису української мови / І. Р. Вихованець. – К. : Наук. думка, 1992. – 224 с.
5. Виноградов В. А. Стратификация нормы, интерференция и обучение языку // Лингвистические основы преподавания языка : сб. статей / АН СССР, Ин-т языкознания. – М. : Наука, 1983. – С. 44–65.
6. Виноградов В. А. Лингвистика и обучение языку. – М. : Academia, 2003. – 370 с.
7. Скворцов Л. Н. Актуальные теоретические проблемы культуры речи // Основы культуры речи: хрестоматия. – М., 1984. – С. 5–42.
8. Селіванова О. Сучасна лінгвістика: термінологічна енциклопедія / Олена Селіванова. – Полтава : Довкілля-К, 2006. – 716 с.
9. Єрмоленко С. Я. Норма мовна / С. Я. Єрмоленко // Українська мова: Енциклопедія / редкол. : В. М. Русанівський (співголова), О. О. Тараненко (співголова), М. П. Зяблюк та ін. – 2-ге вид., випр. і доп. – К. : Вид-во «Укр. енцикл.» ім. М. П. Бажана, 2004. – С. 420–421.

References

1. Gumboldt, V. fon. (2000). *Chosen linguistics papers*. Moscow: ОАО ИГ, 400 (in Russ.)
2. Zahnitko, A. P. (2006). *Teory of modern syntax: monography*. Donetsk: DonNU (in Ukr.)
3. Pylynskyi, M. M. (1976). *Language standard and style : monography*. Kyiv: Naukova dumka (in Ukr.)
4. Vykhoanets, I. R. (1992). *Essays of functional syntax of the Ukrainian language*. Kyiv: Naukova dumka (in Ukr.)

⁵ Функційний потенціал тлумачать як парадигматичні, синтагматичні, епідигматичні (дериваційні та асоціативні) відношення нової номінації в системі мови і в тексті, а також кількісні й частотні характеристики її розподілу в них, застосовувані [відношення] для визначення номінаційної та комунікаційної активності мовної інновації [Карпіловська Є. Поповнення ресурсів сучасної української номінації: своє – засвоєне – засвоюване в часовій перспективі / Євгенія Карпіловська // Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: «Лінгвістика». – 2009. – Вип. 10. – С. 29–33 (С. 31)]. Є. Карпіловська застосувала функційний потенціал до лексичних інновацій, однак, думаємо, він придатний і для кваліфікування синтаксичних.

5. Vinogradov, V. A. (2000). Stratifikatsiya normyi, interferentsiya i obuchenie yazyiku. *Linguistic basis of language teaching: compendium of articles*. Moscow, 44–65 (in Russ.)
6. Vinogradov, V. A. (2003). *Linguistics and language teaching*. Moscow: Academia (in Russ.)
7. Skvortsov, L. N. (1984). Relevant theoretical problems culture of speech. *Basis of standard of speech: chrestomathy*. Moscow, 5–42 (in Russ.)
8. Selivanova, O. (2006). *Modern linguistics: terminological encyclopedia*. Poltava: Dovkillia-K. (in Ukr.)
- Yermolenko, S. Ya. (2004). Norma movna. *Ukrainian language. Encyclopedia*. Kyiv: Vyd-vo «Ukr. entsykl.» im. M. P. Bazhana, 420–421 (in Ukr.)
9. Yermolenko, S. Ya. (2004). Norma movna. *Ukrainian language. Encyclopedia* / – 2-he vyd., vypr. i dop. – K.: Vyd-vo «Ukr. entsykl.» im. M. P. Bazhana, 420–421 (in Ukr.)

KHARCHENKO Svitlana Vasilivna

PhD in Linguistics, Associate Professor,

Vice-dean of Faculty of Humanities and Pedagogics, National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine

e-mail: Lucynka@ukr.net

FUNCTIONAL AND COMMUNICATIVE ASPECT OF LANGUAGE STUDY RULES

Abstract. Introduction. *Main types of functional approach to the study of linguistic phenomena were laid in the late nineteenth century. (W. von Humboldt, Potebnya, J. Baudouin de Courtenay, Ferdinand de Saussure, etc.). Extensive scientific research on the functioning of the language units in the communicational process has appeared from the 60th years of the XX century (N. Arutyunova, A. Bondarko, I. Vykchovanets, B. Havranek, M. Pylynskyi, K. Horodenska, S. Ermolenko, O. Jespersen, I. Zavalniuk, A. Zahnitko, G. Zolotova, V. Matezius, M. Pliusch, V. Shynkaruk, K. Shulzhuk, etc.).*

The purpose of the research is to find out the features of the study of the language standards in functional and communicative paradigm and to identify the relevant features of the language standards, criteria of its classification.

The results. *Functional and communicative approach is multifold, and it combines semantic, lexical, morphological, syntactic and stylistic aspects and reflects their interaction. This approach was the most suitable for studying the expression that always has a certain communicative value, because the syntactic structure of the language as the level (the highest) which implements the communication is closely connected with the communicative function.*

The first attempts to classify linguistic norms of functional standpoint or based on elements of the functioning of linguistic phenomena belongs to B. Havraneko, A. Yedlichko, E. Koseriu and others.

The following types of norms have been determined:

- 1) *interlevel (lexical, morphological, syntactic- stylistic, stylistic-pronouncing, stylistic- accentological, etc.) Functional-differential (general language, stylistic) (criterion (sign) – correlation of language level);*
- 2) *imperative and dispositive norms (by the degree of obligation and opportunity / availability of options);*
- 3) *epi-, quasi-, mono-, stratonorms (by the form of the existence of the language).*

Today, in steady defining language rules, two required features of norms have been pointed out: the compliance of the sign system and its functional and communicative aspect where relevant feature is the actualization of the language units (that is motivated by functions) in the communicative act (M. Bugajski, N. Valgin, G. Zolotova, S. Ermolenko, V. Itskovych, A. Markowski, J. Myodek, B. Norman, S. Ozhegov, M. Pylynskyi, L. Struhanets, N. Shvedova etc.).

Originality. *Functional potential of linguistic unit, as one of the aspects of language unit that is considered in functional and communicative paradigm, is used for classifying syntactic innovation, codification and / or appropriate labeling of syntactic variants, syntactic synonyms. All this is successively reflected by dictionaries, grammar books.*

Conclusion. *The functional and communicative approach to language learning standards in studies of linguistic phenomena of the language units still has the lead. In the existing definition of “linguistic norm” it has been indicated to the dichotomy: the conformity of the language sign to the language system and functioning in it. Today, the typology of language standards in functional and communicative aspect has not been created because scientists take different features for the classifying criteria of linguistic norms, so a block-faceted classification of linguistic norms should be developed.*

Key words: *system, language standard, functional and communicative aspect, syntactical construction, scientific paradigm.*

Надійшла до редакції 30.09.16

Прийнято до друку 19.10.16